

Nómadas del viento

Le peuple migrateur, Jacques Perrin, 2003

Sorprenent documental amb imatges espectaculars dels viatges intercontinentals que fan les aus migratòries en els seus desplaçaments estacionals

De què va?

Aquest film pretén descobrir-nos el món a vista d'ocell tot seguint les aus migratòries que emprenen viatges de milers de quilòmetres, plens de perills, mentre travessen muntanyes, deserts i oceans per satisfer una sola necessitat, la de sobreviure. Aquesta és la presentació comercial del documental rodat durant quatre anys per sis equips –més de cent cinquanta persones– que van viatjar per tot el món seguint les migracions de les aus. Brasil, Canadà, la Guinea francesa, Xina, Índia, Espanya, Kènia, Estats Units, Nepal, França, Polònia i fins a trenta-sis països per tal de filmar a trenta-cinc espècies diferents.

El responsable del projecte ha estat Jacques Perrin. Primer va ser actor, després es va convertir en productor i, finalment, en director d'aquesta pel·lícula que és la primera. Com actor va interpretar al Salvatore adult de *Cinema Paradiso* i també ha intervingut a *El pacto de los lobos*.

Com a productor ha produït *Z* (1969) i *Estado de sitio* (1973), ambdues de Costa-Gavras, i el documental *11' 9'' 01-11 de septiembre*. A *Nómadas del viento* és el narrador, com també ho va ser a *Microcosmos* (1996), en aquell cas un documental sobre insectes, que juntament amb *Le peuple singe* (1989) formen una mena de trilogia.

Dir ocell és dir llibertat

Sens dubte la visió que ens dona Perrin de la vida i el comportament d'aquestes aus és insòlita per al que es podria esperar d'un documental d'aquesta mena, que acostumen a ser sempre científics, sorprenents però avorrits. Per a ell dir ocell és dir llibertat: «En aquells llocs on no n'hi ha sempre imaginem un ocell que passa per damunt d'un mur i ens indica la direcció de la llibertat. Fins ara, mai s'havia pogut filmar els ocells en el seu indret natural, que és el cel, i fins i tot els ornitòlegs sempre han basat les seves observacions des de terra. Estic molt satisfet d'haver fet

un film que permet somiar amb el que semblava impossible.»

El film tenia un precedent en un petit documental canadenc assajat des del vol d'un ultralleuger, però la qualitat i el nivell tècnic assolit a *Nómadas del viento* no l'havia aconseguit mai ningú. Van utilitzar ultralleugers, parapents amb motor, sistemes de filmació silenciosos, etc. que han permès aconseguir imatges impressionants.

Estèticament el documental és ple de poesia i reconstrueix una harmonia natural. «Nosaltres hem rodat unes imatges que el film presenta sense cap tipus de didacticisme ni de pedagogia. Simplement, es tractava de fer una simfonia a partir d'uns recursos tècnics que fins ara no existien. Cada càmera que ha intervingut en el rodatge s'ha hagut d'interrogar sobre com fer-ho per poder filmar els ocells en ple vol.» La veu del narrador apareix poc, justament la necessària. Dóna veu als sons naturals i a

encertades composicions musicals. «Es tractava d'entendre els ocells des d'un punt de vista emocional i aquest era el sentiment comú durant el rodatge. La intenció és que l'espectador contempli les imatges per projectar-hi els seus sentiments sobre el planeta que compartim amb els ocells.»

Sorprenent

Les migracions d'aquestes aus, amb tots els perills que comporten, són un exemple de lluita per la vida, per la supervivència. Dir llibertat també vol dir lluita. La història de les aus migratòries és la història d'una promesa, la promesa del retorn. Quan arriba la primavera a l'hemisferi nord volen cap a les terres de l'Àrtic, on van néixer. Es guien per misterioses referències solars, per les estrelles i els vents. Fan milers de quilòmetres per reproduir-se en aquestes terres durant el curt estiu àrtic, perquè després,

joves i grans, emprenguin de nou el viatge a la tardor.

Entre els ocells que s'hi mostren hi ha exemples sorprenents. Perrin destaca les oques amb el cap ratllat de l'Himàlaia, que volen a 45 graus sota zero i a deu mil metres d'alçada i un vent en contra de dos-cents kilòmetres per hora, o bé l'albatros, que dona la volta al món durant quatre anys sense posar mai el peu a terra, i que descansa amb els corrents d'aire a través d'un coneixement de l'aereologia que els aviadors no acaben de comprendre.

Va ser un èxit de públic a França. Va aconseguir el Cèsar 2001 al millor muntatge i es va presentar a la secció Panorama del Festival de Cinema de Berlín 2002. Va presentar la pel·lícula a Sant Sebastià. Va aconseguir una candidatura al Goya al millor documental.

Fitxa tècnica

Equip tècnic

Direcció: Jacques Perrin, Jacques Cluzaud, Michel Debats

Guió: Stéphane Durand, Jacques Perrin i Francis Roux, a partir d'una idea de Valentine Perrin

Producció: Jacques Perrin, Christophe Barratier

Fotografia: Mathieu Simonet, Olli Barbé, Michel Benjamin, Sylvie Carcedo-Dreujou, Laurent Chabonnier, Luc Drion, Laurent Fleutot, Philippe Garguil, Dominique Gentil, Bernard Lutic, Thierry Machado, Stéphane Martin, Fabrice Moindrot, Ernst Sasse, Michel Terrasse, Thierry Thomas

Música: Bruno Coulais

Muntatge: Marie-Josèphe Yoyotte

Nacionalitat: França, Espanya, Itàlia, Alemanya, Suïssa

Any: 2002

Durada: 98 minuts

Equip artístic

Aus migratòries

Jacques Perrin: narrador

Filmografia

2002

Le peuple migrateur